

Våren 2014

Linum

Information från
SKÅNELIN.

**Invigning av
Skånes
Lincentrum**
2014-05-17
Knutstorps
borg

Inviger gör professor Eva
Andersson Strand,
Köpenhamns Universitet

I samband med invigningen kommer verksamheten
att presenteras och föremålen visas av
projektdebttagarna.

Skånes Lincenter har samlat ett unikt material från den
tid då linet var en viktig del i svensk jordbrukspro-
duktion. Svalöv var då ett centrum för forskning och
utveckling. Skånes Lincenter har fått förtroendet att
överta allt material och har dessutom en stor samling
av maskinell utrustning. Skånes Lincenter är därför ett
unik museum.

I ett hållbart samhälle har linet definitivt en plats i
framtiden — Det är därför detta initiativ kallas för
"Skånes Lincentrum"

Välkomna!

14.00 — 16.00
Invigning vid
Knutstorps Borg
Kågeröd
www.skanelin.se

Skånes Lincentrum
finns i Svalövs
kommun vid
Knutstorps borg i
närheten av Kågeröd.
Följ vägskyltar från
väg 109

Verksamheten har kommit
till på initiativ av aktiva
föreningsmedlemmar i
föreningen Skånelin och
med stöd av Landsbyggs-
programmet LEADER.
Verksamheten har byggts
genom samverkan mellan
ett flertal parter.

Linums redaktion:

Redaktör: Kristina Schlyter e - post:
K.schlyter@bredband.net

Ansvarig utgivare: Karin Persson.

För de som inte har möjlighet att skicka manuskripten via e - post kan skicka
dessa till

Sponsorer

Sparbanken Syd

Föreningen Skånelins årsberättelse 2013

Föreningen har under verksamhetsåret haft 72 betalande medlemmar.

Antalet protokollförda sammanträden, 9 stycken, inklusive årsmötet.

Under året har föreningen deltagit i 12 olika linaktiviteter runt om i Skåne.

Skånelins styrelse har bestått av:

Karin Persson, N. Strö, ordförande
Jan Lindberg, Wärmö, Billeberga, v ordförande
Kristina Schlyter, Borrby, kassör
IngBritt Truedsson, Bjuv, sekreterare
Britt-Marie Larsson, Sösdala, ledamot

Suppleanter

Elsa Persson, Kvistalånga
Annika Hellberg, Blentarp

Revisorer

Jan Greger Persson, Kävlinge
Clas Johnsson, Kivik
Olle Persson, Staffanstorp, ersättare

Valberedning

Styrelsen tog uppdraget att även verka som valberedning.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft åtta protokollförda sammanträden:

16 mars	Konstituerande möte, Församlingshemmet, Kågeröd
14 april	Styrelsemöte per telefon
26 maj	Styrelsemöte, Knutstorp
9 september	Styrelsemöte, Telefonmöte
10 oktober	Styrelsemöte per telefon
30 december	Styrelsemöte per telefon
2014	
2 februari	Styrelsemöte per telefon
8 februari	Styrelsemöte, Knutstorp

Föreningens årsmöte hölls i Kågeröds församlingshem den 16 mars 2013

Ordförande Karin Persson, inledde års-

mötet med följande inledning.:
"Linvännen i Skånelin. Vi har lagt ännu ett linår bakom oss. Det är alltid lika spännande att följa linets väg från sådd till skörd".... Karin avslutade föredraget med några ord om invigningen av vår utställning - Linet—dåtid—nutid—framtid - Därmed förklarade hon årsmötet 2013 öppnat .

Linaktiviteter : Demonstrationer och Information.

April: Lindemonstration, Lions, Sjöbo, den 28 april

Maj: Familjedag, Norra Strö den 5 maj
Lindemonstration på Särskola, Hässleholm, den 7 maj
Hantverksdag i Glimåkra, 25 maj

Juni: Lindemonstration, Svensköp 5 juni
Lindemonstration, Näsrum, Hantverksdag 23 juni

Augusti: Lindemonstration, Vinslövs hem bygdsgård 11 augusti
Lindemonstration, Åkesholm, 25 augusti

September: Lindemonstration, Ingelstråde 1 september

Oktober: Lindemonstration , Örkelljunga Hembygdsförening, 5 oktober

November: Föredrag om lin för Hässleholms Allmänna Kultursällskap, 9 november
Lindemonstration på Hässleholms gården, Hässleholm, 21 -24 november

Spinnegille

Vi har inte ordnat något spinnegille under året på grund av tidsbrist.

Linum

Skånelins informationsblad "Linum" utkommer två gånger per år. Ett vår och ett höstnummer.

Redaktör: Kristina Schlyter

Ansvarig utgivare: Karin Persson

Leader

Vi arbetar vidare med våra Leaderkontakter.

Övrigt

Vi håller på och färdigställer utställningsdelen i Brydestuan.

Hemsidan

www.skanelin.se   info@skanelin.se

Styrelsen för Skånelin

Rapport från Årsmötet med föreningen Skånelin 2014

Dagar och år rullar på. Det var den 29 gången som det hölls årsmöte med föreningen Skånelin. I år hölls det på Källhaga den 29 mars. Vi var 15 stycken och däribland flera nya ansikten. Det är alltid roligt. Talet jag inledde årsmötet med kan du läsa på annat ställe.

Undertecknad höll i klubban som ordförande och ledde årsmötesförhandlingarna medan IngBritt Truedsson valdes som sekreterare.

Valen för det kommande verksamhets-året innebär att jag står kvar som föreningens ordförande ytterligare ett år, och de ordinarie ledamöterna som stod i tur att avgå var Jan Lindberg Billeberga och Kristina Schlyter, Borrby, båda omvaldes.

Kvarstod sedan förra årets val gör IngBritt Truedsson Bjuv och Britt-Marie Larsson Sösdala.

Elsa Persson Kvistalånga omvaldes som ersättare och kvarstår gör Annika Hellberg Blentarp

I den nya valberedningen valda på ett år ingår följande;

Eva Olsson Bromölla som dessutom är sammankallande, Anita Ohlin Höör och Monika Zander Bjuv.

Revisorerna står kvar sedan tidigare, nämligen Jan Gregor Persson, Kävlinge och Clas Johnsson, Kivik och som ersättare Olle Persson, Staffanstorp.

Efter ett digert dukat bord som Ina Nilsson ordnat. (Tack Ina) och som föreningen

bjöd på, så visade jag bilder från Litauen från en resa som jag gjorde tillsammans med personer från Östra Göinge, och som även det var ett Leaderprojekt. Jag tror att det uppskattades och jag rekommenderade åhörarna att resa dit. Engelskan är väl inte något som används så mycket, men kan man ryska går det bra, nåväl kroppsspråk och gester kommer man långt med.

Dragning på lotteriet med skänkta vinster ingår i sådana sammanhang som ett årsmöte.

Efter styrelsens konstituerande åkte var och en hem till sitt för att avnjuta vår värmen.

Karin Persson

Tal på årsmötet 2014

Jag vill hälsa er varmt välkomna till årsmötet med föreningen Skånelin, för vilken gång i ordningen vet jag inte. När jag skrev ner detta så hade de sagt i väderleksrapporten att det skulle bli en fin vårdag i dag. Vilket det är.

Man kan säga att det här året är ett märkes och ett jubileumsår, det roliga är att den 15 maj år 1914 invigdes Baltiska utställningen i Malmö. Och att den 17 maj 2014 skall vi inviga Skånes lincentrum på Knutstorp. Det mindre roliga är att första världskriget bröt ut den 30 september. Vi lämnar det därhän och återgår till Baltiska utställningen.

Vad var det som var så märkligt med denna utställning?

Jo-, det var första gången som kvinnorna lyftes fram internationellt. Där var ett särskilt kvinnoorganisationernas utställningshus och där synliggjordes kvinnornas kunnande - och de fick visa sin skicklighet när det gällde att framställa textilier. Det hade aldrig hänt tidigare.

Vilka länder deltog då? Jo Sverige, - Danmark, Tyskland, Ryssland och Polen. Finland och de övriga Baltiska länderna var införlivade med Ryssland.

Där fanns en kopia av Fredrika Bremers barndomshem. Där diskuterades kvinnlig rösträtt intensivt. Men så var det också en kvinna som tryckte på för att framhäva kvinnornas kapacitet och det var ingen mindre än Henriette Coyet, Skånes okrönte drottning, det kunde hon göra eftersom hon var med i styrelsen.

100 år senare står vi här och skall inviga Skånes eget lincentrum.

Det har hänt mycket under de här 100 åren.

Linnet odlades praktiskt taget i varje hus - om man bodde på landet - och det var en självklarhet att det användes i vardagen men det var även högtidens och festens textil. Alla visste vad lin var och något annat att måla med än linolja fanns praktiskt taget inte. När andra världskriget bröt ut fick man hämta folk från Polen för att kunna förädla fram lin för industriell tillverkning.

Det räckte inte med småtäpporna. Maskiner skulle till för att fram råvaran.

När vi hösten 2007 fick det där telefonsamtalet om linmaterial på Svalöv - Weibulls vind visste vi inte riktigt vad vi tackat ja till. När vi såg det, förstod vi att detta var unikt, - en kulturskatt -, och man kan tycka vad man vill, om vi skulle ta emot det eller inte, men det är ju dock så, att man har ett visst ansvar som förpliktigar. Ett ansvar att ta hand om vad föregående generationer har kämpat med och uträttat, men också ett ansvar att vidareutveckla linråvaran om det sedan blir till dukar, kläder, eller konstverk, så måste tyngdpunkten läggas på att lära ut och undervisa, inte bara hur det växer och bereds, utan även hur linnen behandlas vid tvätt och övrig efterbehandling.

Det är viktigt att kunskapen hålls vid liv. Det är en kunskap som tidigare har gått i arv från mor till dotter, men riktigt så är det inte längre. Där har vi i föreningen Skånelin en viktig uppgift att fylla och med Skånes lincentrum förlagt på Knutstorp så finns chansen att förverkliga, vidareutveckla, men vi vill och skall också se möjligheterna.

- Vad kan vi göra
- Vad kan vi visa,
- Vad kan vi lära ut
- Hur skall vi få folk nyfikna?

Vi vet att många talar om närproducerat och miljövänligt. Man får hoppas att det inte bara är läpparnas bekännelse utan att det verkligen kommer från djupet. Det är en fråga om prioritering om vad man verkligen vill, om man sedan gör det är en annan sak. Låt oss göra som Henriette Coyet - plocka och locka fram kvinnornas kunskaper. Här får vi inte vara blyga och försagda. Låt Skånes lincentrum bli en central kunskapsbank - där den kunskap som finns samlad där - skall spridas som ringar på vattnet, till alla som är intresserade av vad de använder för textilier, både kvinnor och män, unga och gamla.

Ni är alla varmt välkomna till Knutstorp den 17 maj. Det är en lördag. Kl. 14 börjar vi. Inviger gör professor Eva Andersson Strand - Köpenhamns universitet. Det blir musik, tal och förtäring, det sista står Svalövs kommun för. Därmed förklarar jag årsmötet med föreningen Skånelin för öppnat.

Karin Persson

Varför två invigningar av Skånes lincentrum?

När vi startade Leaderprojektet 2010 så skulle vi till jordbruksverket göra upp en verksamhetsplan. I den planen hade vi skrivit in invigning som avslutning på projektet. Projekttiden gick ut den 31 december 2013. Tiden går fort, fortare än man tror när man tittar framåt. Hur skulle vi veta vad som skulle hända i Brydestuan under resans gång - mögel i väggarna - undermålig isolering - uppslag på förvaringsplatser, vilket behövdes - o.s.v. Listan kan göras lång.

Vad vi inte tänkt på, var att slutet på året med mörker kyla och eventuell nederbörd som snö, skulle kunna sätta käppar i hjulet för en trevlig invigning.

Men det stod i projektplanen, så då måste den helt enkelt genomföras. Då beslöts det tillsammans med Svalövs kommun att vi skulle ha en inofficiell invigning. Deltog gjorde bl. a. kommunledningen från Svalöv. Med hälsninganförande och välkomnande som även det kan läsas på annat ställe i Linum, så invigde Kommunalrådet Birgitta Jönsson utställningslokalen och överlämnade Henryk Zienkiewicz arbetsrock till hans dotter, Ewa Wallmark, som hängde upp den på en rostig spik.

Dragspelsmusik utfördes av Jan Lindberg mellan mingel, tal och förtäring som Svalövs kommun bjöd på.

Karin Persson

Så här har vi jobbat med Skånes lincentrum på Knutstorp.

Vi har haft regelbundna styrgruppsmöten motsvarande 328 mantimmar. Möten med referensgrupp i 35 mantimmar. Gjort studiebesök under 146 mantimmar. Katalogiserat historiskt material i 296 mantimmar. Fräschat upp lokalen, byggt och målat i 313 mantimmar. Storstädat under 60 mantimmar.

Britt-Marie Larsson

Klipp ut Ljusdals tidning 5/3 1953

Så linfröet grunt.

Packa till jorden ordentligt före sådden genom vältning. Därigenom erhålls en grundare myllning och ett jämnare såningsdjup. Under förutsättning att tillräcklig groningsfuktighet finns bör myllningsdjupet inte överstiga 2 cm. Ställ in såningsmaskinens billar med hänsyn till detta. Djup myllning ger upphov till ojämn utveckling under hela växttiden och detta försämrar givetvis skördeutfallet. Välta även efter sådden.

Tal vid invigningen 15 november 2013.

Jag vill å föreningen Skånelins vägnar hälsa er alla varmt välkomna hit till det som skall bli Skånes lincentrum här på Knutstorp.

Ett särskilt välkommen till Svalövs kommunalråd Birgitta Jönsson, som skall inviga Skånes lincentrum och den här lilla provisoriska utställningen samt Christer Laurell.

Vi har Jan Lindberg som skall stå för den musikaliska underhållningen. Ett tack till Svalövs kommun som står för den lekamliga spisen här i dag.

Varför ett skånskt lincentrum och just i Svalöv?

Hösten 2007 ringer telefonen och vi i föreningen Skånelin får frågan om vi vill ha material som finns på tredje våningen på huvudbyggnaden på Svalöv – Weibull, - i annat fall skulle det eldas upp eller hamna på tippen. Det rörde sig om lin. Mycket mer visste vi inte. Anledningen var att materialet inte fick vara kvar av brandsäkerhets skäl. Det skulle bort samma vecka som de ringde.

Vi manade oss för att packa ihop materialet.

Men vi hade inte en aning om vad vi hade tackat ja till.

Vi skulle förvara det någon stans. Föreningen hyrde en lokal i industriområdet, det fick bli första anhalten tills vi fick tag på en bättre.

Emellertid i detta vindsutrymme var det packat från golv till tak med lin, hampa, skrivet material, tidskrifter och böcker på tiotalet språk, pärmar laboratorieinstrument och säkert mellan 1000 och 2000 foton.

Ingen på Svalöv Weibull hade en aning om vad som fanns i utrymmet, dörren var låst, så den fick brytas upp med kofot, då ingen nyckel fanns.

Vi var tre som packade, och med hjälp av personal på Svalöv Weibull tog de det på

truckar och ner via hissen. Jan körde i skytteltrafik med lastare till vår dåvarande lokal. Det blev 14 lastpallar. Det ni ser här är vad som ungefär ryms på en lastpall.

Jag tog ganska fort kontakt med regionmuseet i Kristianstad för att förhöra mig om hur detta skulle förvaras på lämpligt sätt. Inte var det där inte, lokalen var alldeles för fuktig.

IngBritt, som står där, kontaktade Henrik Wachtmeister, och här fanns en ledig lokal, och det är den vi befinner oss i nu.

Vårt mål var att det skulle visas för allmänheten. På vilket sätt och hur?

Pengar, pengar, pengar. Även om vi gör allt jobb ideellt så räcker det liksom inte till.

Då kom Leader in i bilden- landsbygdsutveckling-. Det gällde att bygga upp ett kontakt och nätverk, som passar in i sammanhanget. Regionmuseet i Kristianstad, -Malmö museum, kulturenheten-, Skånes Hemslöjdsförbund – hemslöjds-konsulenten.- Fredriksdals museer och trädgårdar - Svalövs kommun **och** Henrik Wachtmeister, för utan din medverkan och ditt engagemang hade det inte gått att genomföra. Designer är Göran Hazellius.

Kontakt har hela tiden hållits med Leaderkontoret i Åstorp. Det var ett pysslande innan alla bitar föll på plats.

Vi skulle gå igenom materialet och anteckna vad som fanns. Det är inte gjort i en handvändning. Även om vi har datorer som underlättar arbetet, så tror jag inte vi hunnit halvvägs. Det är mycket mer tidsödande än vi kunnat tro.

Lokalen skulle göras vid och vara ändamålsenlig så utställningar kan visas, dels från det material som finns här, men även allt annat som har med lin att göra. Vi behövde också ett utrymme för att förvara det material som inte visas upp. Det fanns det inte utrymme för inom Leaderprojektet, så då får man söka ekonomiskt bidrag från annat håll, och det blev USA.

Så den här våningen med linblommor på staketet är finansierad med dollar.

Hur mycket vi än har jobbat så är inte allt klart, vi har haft hjälp med snickeriarbetet, men målat har vi själva gjort 3 ggr. Kontakt med brandmyndigheter, hjälp med bygglov, ja listan kan göras lång. Alltid har man stött på patrull någonstans. Det har varit två steg framåt och ett tillbaka. Om inte annat så har sjukdom försenat det hela. Men jag gjorde en överslagsräkning och kom fram till att den ideella arbetsinsatsen utgör mer än ett halvt års heltidsarbete

Skånes lincentrum med mottot : Dåtid – Nutid– Framtid

Dåtid: Det material som vi fick, är Svensk lincens hela historia från början på 1900-talet fram till 70-talet, då SAL -Sveriges allmänna linodlarför-
ening upphörde. Vad vi förstått var Svalövs AB-s forskning och framtagande av nya linsorter för att användas till den industriella hanteringen av lincens i världsklass. Men det är också en del av Svalövs historia.

Nutid: Vi klär oss allt mer i linnekläder, nya användningsområden har fått ökat utrymme. Lincens är på väg tillbaka. Lincens på filmjölken o.s.v.

Framtid: med tanke på att för att få fram ett kilo bomull krävs det 10. 000 till 17. 000 liter vatten, så har kanske den växten sett sina bästa dagar. Då gäller det att visa och ge kunskap om lincens förträfflighet. Dåtid, nutid framtid går ju i vart annat!

Det är tänkt att de kommande utställningarna skall förmedla kunskap och idéer till besökare och intresserade, men på sikt ge inspiration till odling av lin. Det kan ju som bekant användas till så mycket, inte bara den textila biten.

Det här är långt ifrån färdigt. Jag tror att jag kan våga säga att vi kommit i slutet på början. Därmed lämnar jag

ordet till Birgitta Jönsson som skall inviga lokalen och Skånes lincentrum.

Karin Persson

Nedan bilder från invigningen

Karin Persson ordf. med Eva Wallmark

Birgitta Jönsson kommunalråd

Rocken hängs på plats

Fotograf Thomas Arnström

SKÅNEJUL– Julmässa på Hässleholmsgården.

En äkta julmässa i hjärtat av Skåne 21-24 november 2013. En fin julstämning rådde i de vackra och historiska byggnaderna på Hässleholmsgården. Hundratals marchaller lyste upp området och hälsade alla välkomna till Skånejul. Under fyra dagar samlades hundratals hantverkare och matproducenter, de flesta från Skåne, och visade sina produkter. Skånelin var också med och visade linberedning. Det börjar faktiskt snart vara tradition! Det var många som ville veta mer om sådd, skörd, beredning och användning!

Vi som visade var Lena, Gun-Britt, Karin och Elsa.

För den som ville åka med häst och vagn erbjöds turer i den vackra omgivningen. Duktiga spelmän underhöll med folkmusik om dagarna.

Man blev inspirerad av ett dignande julsortiment, här fanns smaker och upplevelser för hela familjen!

Elsa Persson

På följande platser kommer vår förening att visa och demonstrera linberedning.

Maj

Strödagen Norra Strö Hembygdsgård
Söndag 4 maj kl 11.00–17.00
Bygdens folk visar sina hantverk

Invigning av Skånes Lincentrum, Knutstorps Borg
Lördag 17 maj kl 14.00–16.00

Juni

Lin och linne, Utställning Glimåkra ,
Svenska Vävstols museet.
15 juni–14 september

Hantverksdag på Västanå skola vid
Näsum, arrangör Näsums hembygds och
fornminnesförening
Söndag 22 juni kl 12.00 –17.00

Juli

Svarta Bergen, Hjertasjön, Lönsboda
Lördag 26 juli och söndag 27 juli kl
10.00

Augusti

Gammaldags skördedag, Bertil Bergkvist, Stubbarp, Slimminge
Lördag 16 augusti kl 11.00 –16.00

Hej alla medlemmar i föreningen Skånelin!

Nu när vi fått färdigt i Knutstorp så tänkte vi ordna en utflykt till nordöstra Skåne.

Spinnmuseet i Strömsborg. Den siste ägaren stängde dörren och öppnade den aldrig igen. Nu är det ett unikt museum, där man bl. a. demonstrerar spinnmaskinerna.

Eftermiddagskaffe/te med tillugg bjuder vi på. Någonstans i Göingeskogarna

N. Strö kyrka. Återbruk av profana textilier till sakrala. I en monter kan vi se nyrenoverade textilier från 1600 och 1700 -talet. För de vävintresserade finns tillgång till vävanalys.

Dag: lördagen den 31 maj samling vid rastplatsen Anilla, mellan kl. 13.40 -13.50 som ligger vid väg 19 mellan Knislinge och Broby. Vi åker sedan tillsammans till Strömsborg.

Entré: för guidad visning 30 kronor på spinnmuseet i Strömsborg.
Vi måste vara minst 10 stycken, därför vill vi gärna ha en förhandsanmälan före den 25 maj.
Anmäl dig till Karin Persson. Tel 044-740 36 / 0703 113 074
E -post. nirak.persson@kund.biknet.se
Välkommen till en som vi hoppas trevlig dag.

Styrelsen

UTHYRNING

Vill Ni hyra Brydestuan,
skäktstol, linbråka, frörepa,
häcklor eller rötningsbas-
säng?

Tag kontakt med

SKÅNELIN

Linfrö finns till salu.

Två sorters frö finns till salu Natasja
och Ilona.

Tel. 044-740 36/0703 113 074

Karin Persson

Vill du bli medlem i Skånelin?

Skånelins syfte är;

- * att sprida information om
spånads- och oljelin
- * att vara kontaktorgan för alla
linvänner
- * att ge medlemmarna så goda
villkor som möjligt vid bråkning och
skäktningsarbeten i föreningens
"Brydestua"

Årsavgiften är 150 kr/år samt 50 kr
för varje övrig familjemedlem som
vill vara med i föreningen.

Årsavgiften sätter du in på
bankgiro 386—3008

Glöm inte att skriva:

namn och din adress
och epost!

SKÅNELIN HYR UT:

Häcklor

(Gåva från H. Zienkiewicz familj)
uthyres veckovis mot kvitto.

En avgift på 1500 kronor erläggs
om häcklorna ej är återlämnade på
avtalad tid.

Rötningsbassäng

14 dagar pris 200.

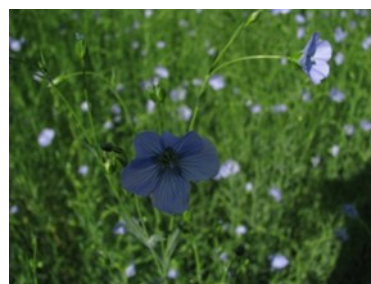
Elektrisk spinnmaskin

1 vecka pris 100

Kontakta Karin Persson ordf.

044-74036

0703 113 074

HEMSIDA INTERNET!

www.skanelin.se

Här finns aktuell information och
bilder från våra aktiviteter-

Vill du skicka e-post till någon i
styrelsen ?

Skriv till:

info@skanelin.se